

Болдуєв Михайло Валентинович

*д-р наук з держ. управ., професор кафедри прикладної економіки,
підприємництва та публічного управління*

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Україна

Чорнобаєв Владислав Володимирович

*канд. екон. наук, доцент кафедри прикладної економіки, підприємництва та
публічного управління*

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Україна

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Державна служба є організуючою силою суспільства, оскільки, сприяючи здійсненню управління державою, створює умови для покращення соціально-економічної сфери в країні. Тому на сьогодні метою державної кадрової політики у сфері державного управління є забезпечення органів державної влади чесними, компетентними, високопрофесійними, законослухняними, ініціативними, патріотично налаштованими управлінськими кадрами нового типу, які здатні успішно вирішувати поточні загальнодержавні та місцеві проблеми.

Для забезпечення вище зазначеного треба здійснювати широкомасштабну підготовку державно-управлінських кадрів, здатних до реалізації ефективної діяльності на засадах належного, демократичного врядування. Це обумовлює нагальну потребу в професійних управлінцях – державних службовцях і посадових особах місцевого самоврядування, які підготовлені до роботи в органах публічного управління різного рівня. Такі державні службовці повинні мати системні теоретичні знання, практичні вміння та навички щодо вирішення поточних проблем і виконання пріоритетних завдань соціально-економічного розвитку країни, ефективного державного управління, дотримання європейського рівня надання публічних послуг та забезпечення їх якості.

Рівень забезпечення цієї потреби в Україні на даний час ще не є достатнім, а наявна система підготовки кадрів у сфері публічного управління,

на жаль повною мірою не відповідає вимогам часу. Існуюча система підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації службовців державних органів та місцевого самоврядування складається з ряду навчальних закладів вищої освіти, що здійснюють підготовку майбутніх державних службовців зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Сьогодні система професійної освіти є достатньо комплексною, проте, з огляду на значну чисельність осіб державного управління та місцевого самоврядування в Україні, навантаження на цю систему є надзвичайно високим, а навчальний план не завжди відповідає сучасним реаліям. Існуючий стан професійного навчання державних службовців має більш інформаційний або академічний характер і меншою мірою характеризується динамічністю та практичною цілеспрямованістю щодо здобуття певних навичок, необхідних для виконання службових обов'язків [1].

В освітній системі суспільства повинні бути створені умови для безперешкодної трансформації носіїв трудових здібностей з одного соціального стану в інший, яке відбувається під впливом дії системи внутрішніх спонукальних мотивів. Поряд із ринком праці, що є основним регулятором руху робочої сили, повинен функціонувати механізм, який забезпечить взаємодію органів державної влади з системою освіти, що дозволить впливати на підготовку відповідних кадрів.

В даний час в ряді вишів створені кафедри, на яких здійснюється підготовка фахівців з публічного управління. Однак, програми викладання дисциплін у цій галузі недосконалі та мають недостатню практичну спрямованість навчального процесу. Прослухавши навчальний курс студенти не отримують необхідних знань для здійснення практичної роботи в органах державної влади та місцевого самоврядування. Необхідно переглянути програми викладання в частині посилення практичної спрямованості, організувати більш широку підготовку магістрів і бакалаврів з публічного управління, організувати широку мережу після дипломної підготовки та перепідготовки державних службовців.

Також *на нашу думку* в системі вищої освіти постійно повинні відбуватися такі зміни, як:

– зміна ролі викладача – перехід від традиційних педагогічних концепцій до нових педагогічних стратегій; викладач повинен виступати не в ролі джерела знань, а керівником і організатором процесу навчання; забезпечувати студента навчально-методичними матеріалами для самостійної роботи, мотивувати студента до навчання, виступати не транслятором знань, а супроводжувачем і консультантом;

– зміна компетентнісної спрямованості освітнього процесу для формування у студентів уміння здобувати й аналізувати інформацію, самостійно й усвідомлено приймати рішення, домагатися поставленої мети. В результаті навчання студенти повинні розвинути навички практичного застосування знань про основні принципи організації діяльності державного службовця, розробки нових ідей, процесів, продуктів для створення стійко функціонуючих органів державної влади та місцевого самоврядування, відстеження тенденцій соціально-економічного розвитку України і коригування цих заходів у відповідності зі сформованою ситуацією;

– підтримувати тісний зв'язок навчальних закладів із органами місцевої влади, на базі яких проходять практику студенти. Практична підготовка фахівців має здійснюватися на взаємній зацікавленості цих установ та організацій у висококваліфікованих кадрах і навчального закладу, який їх готує. Перш за все, базою практики має бути та установа або організація, де майбутній фахівець буде працювати після набуття відповідної кваліфікації. Одночасно, обидві сторони мають бути зацікавленими у вирішенні реальних прикладних і наукових завдань з метою ефективної діяльності цих установ та організацій [2].

Майбутнім державним службовцям замість простої інформованості потрібні знання, що допомагають розвиватися, творчі здібності і готовність до самореалізації. Тому важливо, щоб спрямованість освіти в майбутнє, на задоволення потреб людського суспільства не тільки сьогодні, але і в

найближчі десятиліття, базувалась на інших підходах до якості вищої освіти. Якість освіти має розглядатися в контексті потреб його споживачів, тих, кому вона покликана служити.

Бібліографічні посилання

1. План модернізації державного управління: пропозиції щодо державного управління та державної служби України у відповідність із принципами і практиками демократичного урядування / А. Вишневський, В. Афанасьєва, Р. Гекамон та ін.; за заг. ред. Т. Мокренка. – К.: Центр адаптації державної служби до стандартів ЄС, 2010 – 396 с.

2. Швець В.Я. Проблеми забезпечення якості вищої освіти в умовах економічної кризи / В.Я. Швець, З.С. Стеханова // Удосконалення системи моніторингу забезпечення якості вищої освіти України : зб. тез. доповідей наук.-практ. конф. – Дніпропетровськ: ДВНЗ «НГУ», 2013. – С.55–61.

3. Бородін Є.І. Підготовка державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування: проблемно-орієнтований аспект / Є.І. Бородін, І.А. Чикаренко // Публічне адміністрування: теорія та практика. – 2012, [Електронний ресурс]: Режим доступу: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2012-01\(7\)/12beipoa.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2012-01(7)/12beipoa.pdf).

4. Волошенюк В.В. Сучасні вимоги до якості підготовки молодих спеціалістів / В.В. Волошенюк, В.В. Чернобаєв // Удосконалення системи моніторингу забезпечення якості вищої освіти України : зб. тез доповідей наук.-практ. конф., квітень 2013 р., Дніпропетровськ / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Держ. вищ. навч. закл. «Нац. гірн. ун-т». – Д. : ДВНЗ «НГУ», 2013. – 369 с. – С. 12–17.